

**SYSTEM KVALITY VZDELAVANIA V CESTOVNOM RUCHU TEDQUAL
NA EKONOMICKEJ FAKULTE UNIVERZITY MATEJA BELA
V BANSKEJ BYSTRICI**

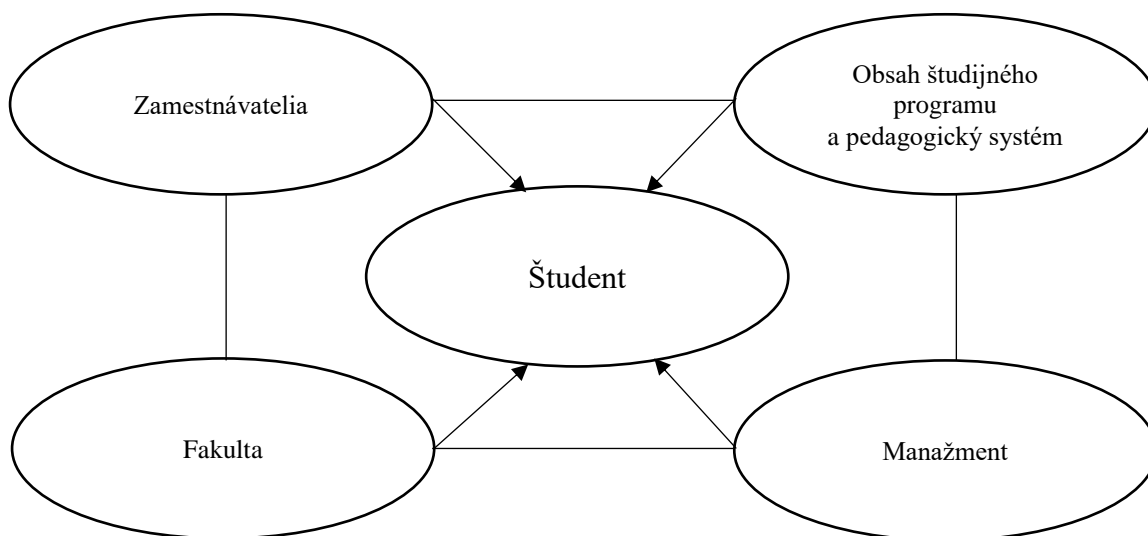
Rozvoj cestovného ruchu v celosvetovom meradle, jeho prínosy k hospodárstvu krajín a predpokladaný pozitívny vývoj do budúcnosti sú stimulom pre rozvoj vzdelávania v tomto odbore. Ponuka vysokoškolského vzdelávania cestovnom ruchu rastie, čo vytvára tlak na zvyšovanie konkurencieschopnosti vzdelávania a odlíšenia sa od ostatných. Pritom v súčasnosti klesajúci demografický vývoj obyvateľstva a rastúci počet vysokých škôl kladie dôraz na kvalitu študijných odborov (Gajdošík, Lencsésová, Uličná, 2014).

Vysokoškolské vzdelávanie prechádza výraznými zmenami, ktoré sa premietajú do potreby zvýšenia jeho atraktívnosti a kvality, odstránenia diverzity národných systémov vzdelávania a vytvorenia predpokladov pre uznávanie dosiahnutého vzdelania a lepšej uplatniteľnosti absolventov na národnom a európskom trhu práce (Vetráková, 2014). S cieľom zvýšenia konkurencieschopnosti a lepšej uplatniteľnosti absolventov vysokých škôl, ako aj vyššej spokojnosti študentov, zamestnávateľov a ostatných zainteresovaných subjektov je dôležité venovať pozornosť kvalite vzdelávania. Kvalita vzdelávania má korene v podnikovej kvalite a tam, kde je kvalita prioritou, je aj meradlom efektívnosti a stáva sa riadiacou silou na dosiahnutie konkurencieschopnosti (Gúčik, Gajdošík, Lencsésová, 2016). Vhodným nástrojom zvýšenia kvality je zavedenie systému kvality.

V praxi sa systém kvality vzdelávania zužuje na meranie spokojnosti študentov s prednáškami, cvičeniami a seminármi. Systém kvality vzdelávania má však obsahovať aj tvorbu študijných plánov a programov, metodiku hodnotenia vzdelávacieho procesu, postup procesu a spôsob využívania výsledkov hodnotenia (Gúčik, Vetráková, Kučerová, 2015). Každá inštitúcia, ktorá poskytuje vysokoškolské vzdelanie je zodpovedná za prípravu kvalitných absolventov pre prax a zároveň sa musí snažiť o medzinárodné uznanie štúdia. Pri zavádzaní systému kvality vzdelávania je preto nevyhnutné využiť národné a medzinárodné systémy.

Na nadnárodnej a národnej úrovni existuje niekoľko prístupov k vytváraniu systémov kvality, napríklad normy a smernice na zabezpečovanie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania (ESG), model CAF (Common Assessment Framework - Spoločný systém hodnotenia kvality), model výnimočnosti EFQM (European Foundation for Quality Management - Európska nadácia manažérstva kvality), ISO normy manažérstva kvality a ďalšie (Vetráková, 2014). Existujú aj viaceré systémy kvality zamerané na cestovný ruch. ACPHA (Accreditation Commission for Programs in Hospitality Administration) poskytuje už viac ako 25 rokov hodnotenie kvality vzdelávania v cestovnom ruchu najmä v Spojených štátoch amerických. QAA (Quality Assurance Agency) usmerňuje kvalitu vysokoškolského vzdelávania v cestovnom ruchu v Spojenom kráľovstve. Medzinárodne uznávaný systém kvality vzdelávania poskytuje Svetová organizácia cestovného ruchu (UNWTO).

Systém kvality TedQual Certification System UNWTO bol vytvorený s cieľom podporiť a zlepšiť kvalitu vzdelávania v cestovnom ruchu v celosvetovom meradle. Systém je založený na neustálom zlepšovaní sa, definuje minimálne štandardy kvality vzdelávania v študijných programoch cestovného ruchu a zohľadňuje interné a externé prostredie štúdia. V centre pozornosti je študent a výsledky jeho štúdia, ktoré majú byť v súlade s Globálnym etickým kódexom cestovného ruchu a Miléniovými cieľmi rozvoja, ktoré definovala OSN. Systém skúma prepojenie študijného programu so súčasnými a budúcimi potrebami zamestnávateľov a berie do úvahy implementáciu týchto potrieb do obsahu študijného programu a pedagogického systému. Hodnotí infraštruktúru a podporu vzdelávania v inštitúcii (fakulte), ako aj politiku, nástroje a podporné mechanizmy manažmentu (obrázok 1).

Obrázok 1 Základné princípy systému UNWTO TedQual
Prameň: Spravované podľa The UNWTO.TedQual Programme

O získanie systému kvality certifikačného systému UNWTO TedQual môže požiadať inštitúcia, ktorá má aspoň jeden stály študijný program v odbore cestovný ruch. Certifikát kvality sa udeľuje študijnému programu na dobu od jedného do štyroch rokov. Výhodou certifikácie je, okrem zabezpečenia a udržiavania kvality vzdelávania, aj možnosť používať logo UNWTO Tedqual na oficiálnych dokumentoch (napr. dodatok k diplomu), ako aj medzinárodná podpora inštitúcie cez komunikačné nástroje UNWTO. Inštitúcia je zároveň členom medzinárodnej siete expertov cestovného ruchu, jej študenti sa môžu uchádzať o štipendiá UNWTO a zamestnanci vzdelávať v kurzoch sponzorovaných UNWTO.

V súčasnosti je v Európe certifikovaných schémou UNWTO TedQual 51 študijných programov, ktoré zabezpečuje 20 inštitúcií poskytujúcich vysokoškolské vzdelávanie (obrázok 2).

Obrázok 2 Inštitúcie s certifikovaným študijným programom UNWTO TedQual v Európe
Prameň: academy.unwto.org/content/institutions-unwtotedqual-certified-programmes

V máji 2019 získala certifikát aj Katedra cestovného ruchu Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici pre študijný program Ekonomika a riadenie cestovného ruchu v druhom stupni štúdia. V krajinách Vyšehradskej skupiny ide o jediný certifikovaný študijný program, ktorý tak dokumentuje konkurenčnú výhodu štúdia cestovného ruchu na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Gestorom študijného programu je Katedra cestovného ruchu, ktorá už 55 rokov formuje budúcnosť cestovného ruchu vzdelávaním študentov a spoluprácou so zainteresovanými subjektmi. Certifikát oceňuje jej dlhoročnú snahu vo vzdelávaní mladých ľudí, v práci s verejnosťou a výskumnej činnosti. Certifikácia študijného programu je zárukou pre študentov, že štúdium rešpektuje ich potreby, trendy na trhu práce a je v súlade s medzinárodne uznávanými štandardmi. Zamestnávateľom preukazuje, že študent má relevantné vedomosti z odboru a je schopný rešpektovať etické princípy rozvoja cestovného ruchu. Pretože kvalita vzdelávania je v dnešnom vysoko konkurenčnom prostredí určujúcim faktorom presadenia sa na trhu práce.